

NVE
v/Kjersti S. Kvie

Deres ref.
202511633

Vår ref.
26/142 - 1

Dato
23.01.2026

HØRINGSUTTALE AURA II

Linja står ikke på mottakslista for høring av Aura kraftverk, og vi ble derfor oppmerksom på høringen litt i seneste laget. Linja har derfor bedt om utsatt frist for høringsuttalelse, som er innvilget fra NVE til fredag 23. januar 2026.

Statkraft Energi AS søker om tillatelser til å bygge Aura II kraftverk og Holbu pumpe i Sunndal kommune, Møre og Romsdal fylke. Det søkes samtidig om å legge ned produksjonen i dagens Aura og Osbu kraftverk, og om å rive dagens Aura og Osbu kraftverk som nærmere beskrevet i søknaden.

VEDR. NEDLEGGELSE AV OSBU KRAFTVERK OG FORSYNING TIL EIKESDALEN

Statkraft ønsker å legge ned Osbu kraftverk, som betyr at 22 kV forsyning til Eikesdalen via 1250 MVA trafo fra generatorspenning opphører. Linja kan ikke se at Statkraft nevner denne funksjonen for anleggene i Osbu kraftverk i sin søknad om å legge ned, og det fremgår derfor ikke om alternativ forsyning er tilstrekkelig vurdert.

Alternativ forsyning til Eikesdalen er i dag via 22 kV ledning Litledalen- Osbu som kommer opp fra Aura, og går over til Eikesdalen. Ledningen eies i ca. 5 km av Netera, før Statkraft eier fra Kleivura til Finset, og Linja eier siste strekning fra Finnset og ned mot Eikesdalen og til Mardal. I Eikesdalen har Elinett, tidligere Nettet kraft, områdekonsesjon. Dette er grensesnitt som Linja arvet fra Statnett ved overtakelse nettanlegg med tilhørende konsesjoner i 2024. Statkraft har forpliktelser til denne forsyninga både i kraft av å være anleggskonsesjonær på ledninga, og gjennom forpliktelser fra behandling i Stortinget i forbindelse med etablering av Aura kraftverk. Det vil være en fordel om Statkraft bidrar til å rydde i disse grensesnittene i forbindelse med Aura II-prosjektet.

Statkrafts forpliktelser i kraft av å være anleggskonsesjonær

Eikesdalen er radielt forsynt. Linja kan ikke transportere strøm til kunder i Eikesdalen uten å være tilknyttet Statkrafts nettanlegg. Statkraft har tilknytningsplikt overfor Linja som anleggskonsesjonær.

Statkrafts forpliktelser fra stortingsbehandlingen av Aura Kraftverk

Beboere i Eikesdalen, har i henhold til stortingsbehandlingen av Aura Kraftverk rett til 175 kW gratis kraft som Statkraft plikter å levere og bekoste fram til husvegg.

Rett til gratis kraft

Beboere i Eikesdalen har i henhold til stortingsbehandling av Aura Kraftverk rett til 175 kW gratis kraft. Det vil redegjøres nærmere for beboernes rett til gratis kraft i det følgende.

Det fremgår av St. prp. nr. 39 (1953) at de fire Sætergårdene i Eikesdalen har rett til 20 HK gratis kraft. Videre fremgår det av samme dokument at beboere i Eikesdalen i tillegg skulle få rett til 50 kW gratis kraft som skulle fordeles mellom eiendommene i dalen av en nemnd oppnevnt av departementet:

«Det er oppsitterne i Eikisdal som har solgt vannfallsrettighetene i Aura, og det synes da berettiget – på samme måte som ved flere konsesjoner i senere tid – å tilgodese dem med gratis levering av kraft. De 4 Sætergårder har allerede ved salget vannrettighetene betinget seg 20 hk gratiskraft, og da befolkningen i Eikisdal nå til sammen teller ca. 160 skulde det være rimelig som før nevnt å sette behovet ellers til 50 kw. Hovedstyret vil således foreslå, at denne kraftmengde leveres gratis ved husvegg – altså lavspent overføring inklusive – hos de enkelte oppsittere etter en fordeling som i mangel av minnelig ordning bør kunne foretas av en nemnd oppnevnt av departementet.

Gratiskraften må forutsettes å bli en for hver enkelt eiendom uadskillelig herlighet, som ikke kan særskilt overdras, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg. Blir eiendommen delt, bør gratiskraften følge hovedbruket med mindre annet uttrykkelig bestemmes ved nemndens fordeling.» (vår understrekning)

Ved Innst. S. nr. 246 (1953) ble det foreslått at heller 60 kW gratis kraft skulle fordeles mellom eiendommene:

«Komitéen vil her foreslå at det kvantum som skal leveres til oppsitterne i Eikisdal forhøyes til 60 kw. Forutsetningen er da at alle som bør i Eikisdal kommer med og blir tildelt strøm av dette kvantum. Således også Mardalen og Finnset-Elverhøy. Komitéen er av den mening at strøm bare kan tildeles eier av grunn og hus og at strømlleveringen i framtiden knyttes som en herlighet til bruket, som ikke kan fraskilles uten at det skjer i forbindelse med skylddeling. Oppdeling må ikke finne sted i mindre enheter enn ½ kw, og ledningsnett til den nye avtager skal være Aura Kraftverk uvedkommende. Hva ledningsnett til Mardalen angår, så finner komitéen det riktig at dette bekostes av kommunen.» (vår understrekning)

Ved Innst. S. nr. 192 (1958) ble det bestemt at beboere i Eikesdalen skulle få ytterligere 100 kW gratis kraft fordelt mellom eiendommene av en nemnd:

«Aura Kraftverk plikter å levere gratis til oppsitterne i Eikesdal 100 kW på samme betingelser som den kraft som leveres i henhold til bestemmelsene for den tidligere overføring. Fordelingen mellom oppsitterne skjer ved en nemnd oppnevnt av departementet. Klager over nemndas avgjørelser kan innankes for departementet. Kraften skal leveres med den brukstid som er fastsatt i statens kraftleiekontrakter og skal fortrinnsvis gå til tiltak som må forutsettes å bedre næringsgrunnlaget i Eikesdal.

Fordelingen er i samsvar med tidligere omtalte 20 HK gratis kraft til Sætergårdene (cirka 15 kW), så 60 kW og ytterligere 100 kW til fordeling blant beboerne i Eikesdalen, det vil si totalt 175 kW. Videre fremgår det av Innst. S. nr. 192 (1958) at Aura Kraftverk skulle være ansvarlig for levering av 100 kW gratis kraft på samme måte som tidligere:

«Aura Kraftverk plikter å levere gratis til oppsitterne i Eikesdal 100 kW på samme betingelser som den kraft som leveres i henhold til bestemmelsene for den tidligere overføring. [...]»

Avtale inngått mellom «Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, Statkraftverkene» (i avtalen kalt NVE) og Nesset Kommunale Kraftverk, som ble signert 2. april 1985, fastsetter at NVE/Statkraftverkene skulle være ansvarlig for levering av 175 kW gratis kraft:

«§ 2 NVEs forpliktelser:

a) NVE forplikter seg til å levere 175 kW gratiskraft til oppsitterne i Eikesdal.»

Videre fremgår det av avtale om overdragelse av nettanlegg mellom Statnett og Mørenett (nå Linja) signert 26. november 2020 at Auraverkene (100 % eid av Statkraft) er ansvarlig for kostnadene til gratis kraft:

«Auraverkene er også forpliktet til å betale kostnadene for gratiskraft til de eiendommene (gård- og bruksnummer) som har denne rettigheten. Se eget vedlegg 9.1»

På bakgrunn av dette er Statkraft forpliktet til å levere og bekoste gratiskraft til beboere i Eikesdalen.

Vurdering av 5,5 MW som driftsmessig forsvarlig

Statkraft planlegger stasjonsforsyning på 2 MW, forsyning til damanlegg på 0,5 MW og Holbu pumpe på til sammen 3 MW via 22 kV ledningen mot Eikesdalen. Statkraft skriver i sin søknad at disse totalt 5,5 MW er vurdert driftsmessig forsvarlig, og vi forstår at noe av effekten vil være omdisponering av effekt som går til drift av dagens kraftverk.

Det stemmer at Statnett har bekreftet at forbruket kan behandles som vanlig forbruk i transmisjonsnett, og at Netera har bekreftet at det er kapasitet på 22 kV ledninga mot Osbu. Linja AS har imidlertid ikke fått dette forbruket framlagt for DF- vurdering, og vil anbefale at transformorkapasiteten i Aura økes for å kunne håndtere dette forbruket uten vilkår. Tiltaket vil bli anleggsbidragspliktig.

Videre medfører den økte lasta og endret bruksmønster på Litledalsledningen at spenningsforholdene mot Eikesdalen kan bli krevende. Dette må følges opp og avklares nærmere.

Alternativ forsyningsvei til Eikesdalen og Mardalen

Linja er også åpen for å vurdere ny forsyningsvei til Eikesdalen fra Elinett sitt nett. Alternativ vei kan være fra Øverås i Eresfjorden til Eikesdal. Alternativ løsning må vurderes i dialog mellom Statkraft, Elinett og Linja. Ei forutsetning for dette er at Statkraft deltar i finansiering, og også tar ansvar for framtidige behov knyttet til alternativ løsning. En slik alternativ modell vil kunne legge til rette for ei mer framtidsretta løsning, og Statkraft vil også ha nytte av dette gjennom bortfall av behov for reinvestering av dagens nett fra Aursjøen til Finnset.

VURDERING AV KONSEKVENSN FOR REGIONALNETTET

Nettutviklinga i området ser ut til å gå i ei retning hvor forbindelsen 132 kV Aura- Osbu- Vågåmo blir mindre relevant i framtida. Statnett jobber med oppgradering av 300 kV nettet i Gudbrandsdalen til 420 kV. I den sammenhengen skal Vågåmo stasjon bygges om, og en sikter på at stasjonen skal ivareta redundant forsyning lokalt. Da faller funksjonen til 132 kV ledningen bort som reserveforsyning for 132 kV i Vågåmo. Fjellnett ser imidlertid på muligheten for å benytte deler av ledningen, nærmere bestemt strekningen mellom Lesja og Vågåmo, til å etablere 132 kV transformering på Lesja. Dette vurderes som et alternativ til dublert transformering i fremtidig Vågåmo stasjon. Løsningen er omtalt i Områdestudie for Nord- Gudbrandsdalen.

Videre jobbes det for at Aura/Hårstad (Sunndalsøra) skal bygges om til direktejorda nett. Da kreves galvanisk skille mot spolejordet nett. Samtidig som Osbu skal legges ned, virker det derfor rasjonelt å sanere ledningen mot Aura.

Vennlig hilsen
Linja AS

Atle Isaksen
Konst. adm. dir.

Hilde Stangeland
Fagleiar Nettutviklingsplan

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur